

BWMSTR

|
Pilootprojecten
Productief
Landschap
Reglement

Inhoudstafel

03	INLEIDING & DOELSTELLINGEN
04	PROJECTSTRUCTUUR
06	PROCESVERLOOP VAN DE PROJECTEN
08	KANDIDAATSTELLING
10	PROJECTSELECTIE
13	SELECTIE ONTWERPTEAMS
14	MODALITEITEN
15	OVERIGE BEPALINGEN

Inleiding & doelstellingen

INITIATIEF

Open ruimte, groot of klein, is als leverancier van ondermeer voedsel, energie, waterbuffering, en ontspanningsruimte een cruciaal ingrediënt van een kwalitatieve samenleving. De komende jaren dient echter het hoofd geboden te worden aan heel wat uitdagingen met een belangrijke impact op de open ruimte zoals demografische groei, mobiliteitsproblemen, schaarste aan energie en grondstoffen, enz. Een groot gedeelte van de open ruimte bestaat nog steeds uit landbouw. In Vlaanderen beslaat landbouw zelfs ca. 50% van het volledig ruimte areaal. Landbouw is bijgevolg een belangrijke speler wanneer het gaat over de genoemde uitdagingen. Bovendien kent de landbouwsector zelf een stijgende en veranderende ruimtevrage.

De pilootprojecten productief landschap richten daarom zich specifiek op het domein van de open ruimte, landbouw- en voedselproductie. Het instrument van de pilootprojecten productief landschap biedt een mogelijkheid om de gestelde uitdagingen aan te gaan door interessante wisselwerkingen te laten ontstaan tussen de primaire sector, het (plannings-) beleid en de maatschappij. Eerder dan uit te gaan van een traditioneel defensieve houding of limitatieve aanpak, wordt een geïntegreerde aanpak beoogd. Concrete en te realiseren projecten kunnen daarbij een testcase zijn om de marges van de huidige regelgeving op te zoeken en ze via ontwerpend onderzoek te verruimen. Deze methodiek is bottom-up noch top-down, maar een doorgedreven concrete samenwerking tussen actoren, middenveld en beleid.

Deze pilootprojecten willen een productief landschap creëren waarbij productie, energiedelen, natuur, recreatie en biodiversiteit en vergroening de Vlaamse open ruimte ondersteunen en ontwikkelen, eerder dan ze te verdelen en eenzijdig op te eisen. Ze trachten landbouwinnovatie mogelijk maken door de ruimtelijke impact ervan te bestuderen, visualiseren en realiseren. Het zijn real-time labo's die ondermeer testen hoe landbouw in Vlaanderen opnieuw kan functioneren als motor van een vernieuwende maatschappelijke en ruimtelijke evolutie. Ruimtelijke coproductie tussen sectoren is daarbij geen optie maar een vereiste.

“Productieve landschappen zijn open ruimtes

- groot of klein, stedelijk of landelijk - die zo beheerd worden dat ze ecologisch en economisch productief worden en maatschappelijke meerwaarde opleveren.” – naar Viljoen 2005

De pilootprojecten productief landschap zijn het resultaat van een samenwerking tussen Minister-President Kris Peeters, het departement Landbouw en Visserij, het ILVO-Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, en het Team Vlaams Bouwmeester.

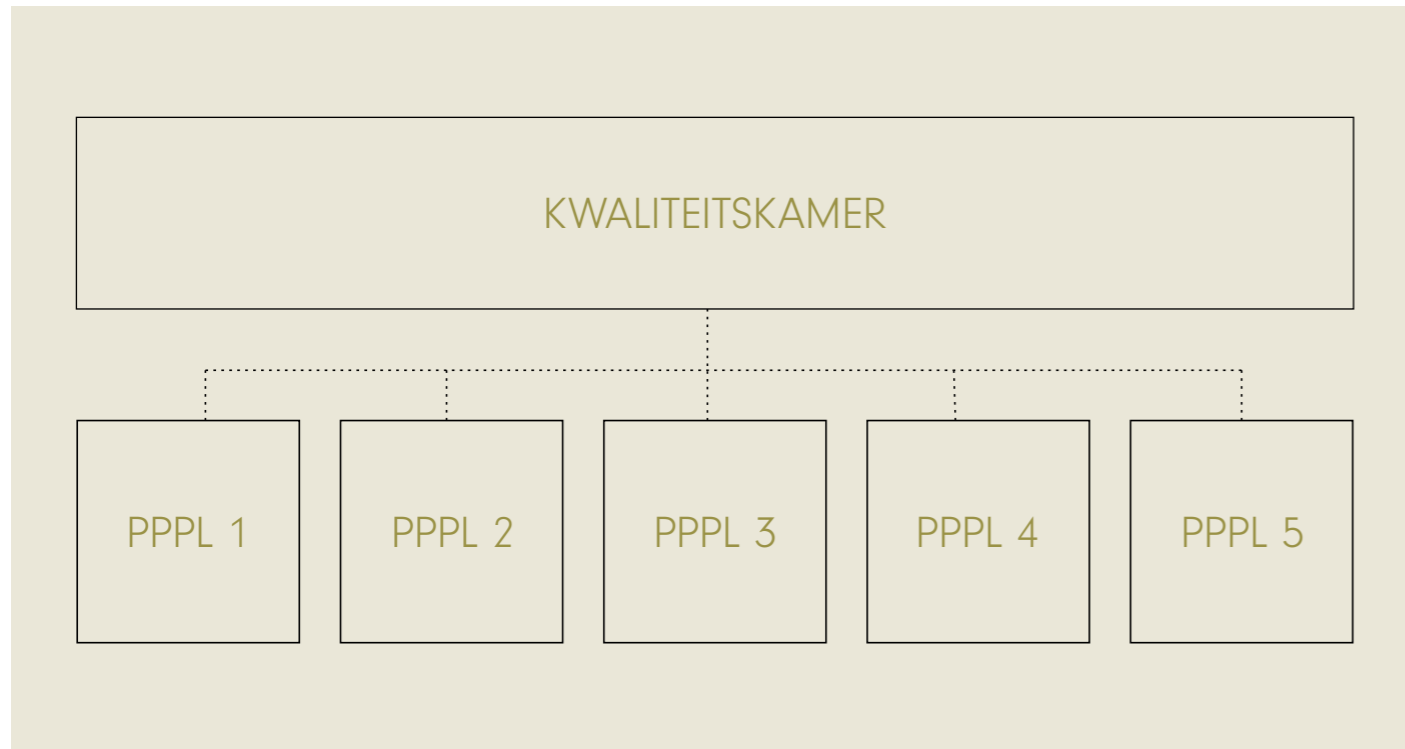
DOELSTELLINGEN

Dit initiatief beoogt een zoektocht naar innoverende concepten, naar grensverleggende projecten die organisatorisch, stedenbouwkundig en architecturaal buiten de bestaande kaders en concepten durven te denken. De pilootprojecten willen sector-overschrijdende samenwerkingen tussen landbouwer, beleid en maatschappij tot stand brengen om ruimtelijke, fysische en bedrijfseconomische processen terug op elkaar af te stemmen. Ze willen model staan voor gewenste toekomstige ontwikkelingen. De realisatie ervan kan bovendien aanleiding geven tot een evaluatie van bestaande beleidsmatige en wettelijke kaders. Door monitoring en opvolging van het proces, de gerichte inzet van middelen en het aanspreken van deskundigheid kan inzicht verworven worden om innovatie mogelijk te maken en de slaagkans ervan te vergroten.

In de aanloop naar deze oproep voerden ontwerp bureaus Architecture Workroom Brussels & MAAT in nauwe samenwerking met de initiatiefnemers een verkennend onderzoek naar mogelijke werkvelden voor deze pilootprojecten productief landschap. Dit wervende onderzoek vormt een bron van inspiratie voor de oproep voor vijf pilootprojecten, maar is geen dwingend kader. De oproep staat open voor een breed pallet aan projecten dat zich onder de noemer van het productieve landschap weet te scharen en dat een kwalitatieve en innovatieve ruimtelijke ontwikkeling binnen de open ruimtesectoren voor ogen heeft.

Het uitgewerkte innovatietraject moet uiteindelijk idealiter leiden tot de effectieve realisatie van vijf pilootprojecten productief landschap.

Projectstructuur

KWALITEITSKAMER

TAAKSTELLING

De kwaliteitskamer is een begeleidend en overkoepelend orgaan voor de vijf pilootprojecten. Deze kwaliteitskamer formuleert een gemotiveerd advies over de selectie van de pilootprojecten. Indien de kwaliteitskamer het kwaliteitsniveau onvoldoende acht, kan men besluiten om geen of minder dan vijf projecten te selecteren.

De kwaliteitskamer adviseert de initiatiefnemer bij de keuze van het ontwerpteam. Per project stelt de kwaliteitskamer de projectteams samen.

De leden van de kwaliteitskamer mogen op geen enkele wijze informatie over het verloop en het resultaat van de jurering verstrekken aan de deelnemende initiatiefnemer of aan anderen tot op het moment van bekendmaking van de vijf geselecteerde pilootprojecten. Elk lid van de kwaliteitskamer dat betrokken is (geweest) bij één van de ingezonden dossiers, wordt geacht dit aan de andere juryleden te melden en zich bij eventuele stemming te onthouden.

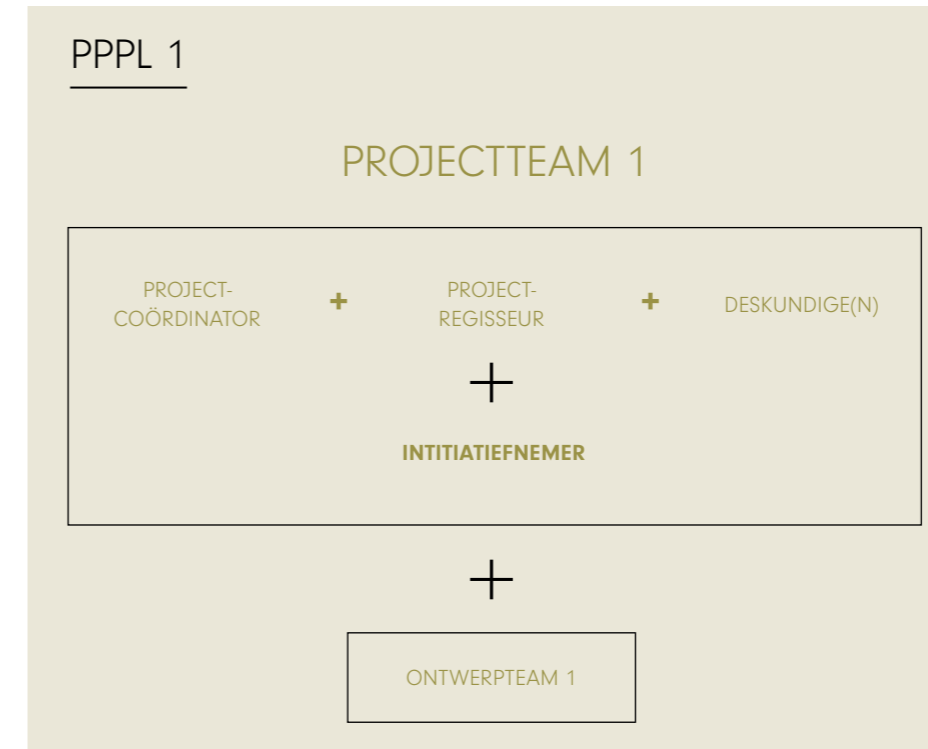
SAMENSTELLING

De kwaliteitskamer wordt samengesteld uit een vertegenwoordiging van:

- het kabinet van Vlaams minister van landbouw
- het team Vlaams Bouwmeester
- het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
- het Vlaams departement Landbouw en Visserij
- het departement Ruimte Vlaanderen

De kwaliteitskamer wordt aangevuld met een specifieke extern deskundige van het ontwerpbureau dat het voortraject verzorgde en die de verdere opvolging voor zijn rekening zal nemen.

De Vlaams Bouwmeester is voorzitter van de kwaliteitskamer.

PROJECTTEAM

TAAKSTELLING

Na de selectieronde wordt per pilootproject een projectteam samengesteld. Dit projectteam werkt het dossier van elk pilootproject verder uit. Het zorgt voor de ontwikkeling van het pilootproject vanaf de opdrachtformulering tot de realisatie, en werkt nauw samen met de kwaliteitskamer.

Het projectteam neemt volgende taken op zich:

- het op punt stellen van de **projectdefinitie** door in overleg met de projectgebonden partijen de visie en de ambitie van de initiatiefnemer verder uit te werken. Deze projectdefinitie zal gedurende het hele proces het referentiekader vormen.
- de **opdracht** voor het ruimtelijk onderzoek en in het bijzonder de innoverende uitgangspunten ervan definiëren.
- het **projectdossier** samenstellen. Dit projectdossier bestaat uit de projectdefinitie en de technische, ruimtelijke, juridische en administratieve randvoorwaarden. Het bevat alle stukken op basis waarvan de ontwerper een voorstel gaat uitwerken.
- de **opvolging** van de pilootprojecten volgens de onderlinge afspraken sturen.

SAMENSTELLING

Het projectteam wordt samengesteld in samenspraak met de initiatiefnemer. Het bestaat uit:

- de initiatiefnemer zelf;
- een projectregisseur;
- de projectcoördinator

Dit team kan uitgebreid worden met deskundigen zoals

- een landbouweconomisch adviseur van het ILVO;
- een deskundige erfgoed; architectuur; juridische aangelegenheden; duurzaamheid/C2C

PROJECTREGISSEUR

De projectregisseur is de spilfiguur op projectniveau in het traject dat loopt vanaf opdrachtformulering, over masterplan, tot definitief ontwerp. De projectregisseur is het communicatieve scharnierpunt en de verantwoordelijke voor het proces dat leidt naar een realiseerbaar project. Hij waakt erover dat alle aspecten van het project steeds mee in het blikveld worden genomen, organiseert de samenwerking tussen alle bij

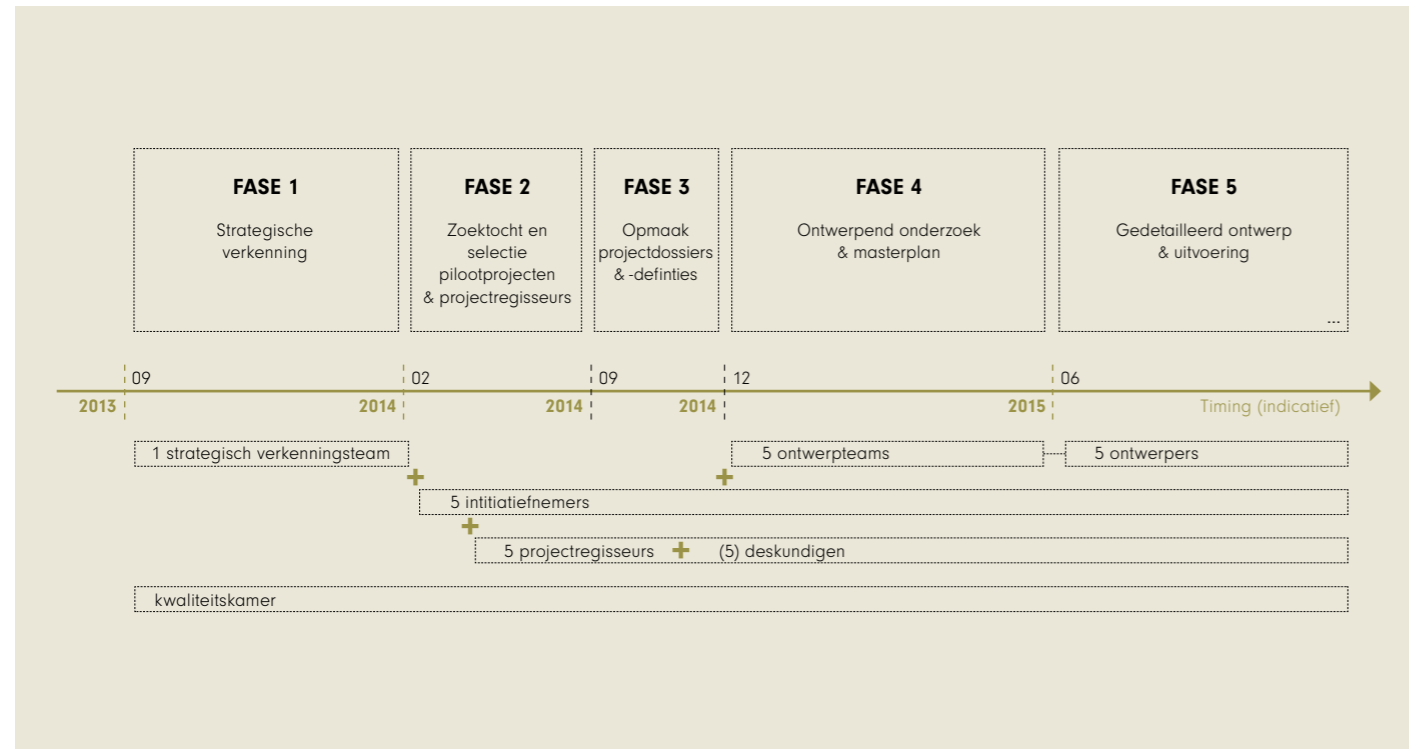
het project betrokken partijen en het overleg met vergunningverlenende overheden. De projectregisseur zet zich in om de ambities en verwachtingen van de opdrachtgever van het pilootproject te realiseren en dit binnen de ambities van de overkoepelende projectdoelstellingen van de Pilootprojecten Productief Landschap. Hij brengt hierover verslag uit aan de kwaliteitskamer.

De 5 projectregisseurs plegen eveneens regelmatig onderling overleg om de projectdefinities en ontwerpopdracht duidelijk te stellen, en om kennisuitwisseling mogelijk te maken.

PROJECTCOÖRDINATOR

De projectcoördinator zorgt voor de praktische opvolging van alle geselecteerde pilootprojecten en voor de coördinatie tussen de verschillende niveaus. Deze coördinator verzorgt eveneens het communicatiewerk, de monitoring van het proces, en de benutting van het leerproces.

Procesverloop van de projecten

FASE 1

STRATEGISCHE VERKENNINGSFASE (SEPTEMBER 2013 ► FEBRUARI 2014)

Tijdens deze fase werden de ruimtelijke potenties in kaart gebracht en het kader voor de call voor projecten gecreëerd. In dat verband werd een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking georganiseerd voor een studieopdracht voor de strategische verkenning. Het samengesteld ontwerpteam AWB & MAAT werd daarbij geselecteerd als strategisch verkenningsteam. Dit team diende een kader te vormen en dit af te toetsen aan de macro-problematieken en concrete problemen op het terrein. Deze eerste fase is afgerond en diende ter voorbereiding van de oproep voor pilotprojecten. De resultaten werden getoond op het pers- en infomoment op 27 februari 2014 in het atelier bouwmeester in Brussel.

FASE 2

ZOEKTOCHT EN SELECTIE PILOOTPROJECTEN (FEBRUARI ► SEPTEMBER 2014)

De tweede fase volgt op de strategische

verkenningfase en start met een oproep naar mogelijke projecten en initiatiefnemers.

CALL VOOR PROJECTEN IN 2 FASES (FEBRUARI 2014 ► AUGUSTUS 2014)

De eerste fase wordt gevolgd door de oproep naar initiatiefnemers/opdrachtgevers in de sector die een ruimtelijk project willen realiseren en de voorgestelde of andere mogelijke werkvelden verder willen uitwerken naar concrete realisaties op concrete locaties. Bij deze oproep pilotprojecten productief landschap kunnen geïnteresseerden zich reeds tussentijds melden. Een aantal geïnteresseerden kan daardoor aanspraak maken op enige begeleiding bij het verder uitwerken van hun voorstel, zonder garantie op definitieve selectie, mits bekendmaking van interesse voor 15 mei 2014. De call wordt afgesloten op 21 augustus 2014.

Vervolgens worden op basis van het kader en de criteria die volgen uit fase 1 uit de ingediende voorstellen idealiter 5 pilotprojecten geselecteerd door de kwaliteitskamer. Voor ieder van de geselecteerde projecten wordt een projectregisseur gezocht, en indien nodig (een) deskundige(n).

CALL PROJECTREGISSEURS EN DESKUNDIGEN (AUGUSTUS ► SEPTEMBER 2014)

Voor elk van de geselecteerde projecten wordt een projectregisseur gezocht en aangeduid die de opdrachtgever zal bijstaan in de opmaak van het projectdossier.

FASE 3

OPMAAK PROJECTDEFINITIE EN -DOSSIER (SEPTEMBER ► NOVEMBER 2014)

Deze fase start na de selectie van de pilotprojecten en de toewijzing van een projectregisseur per project. Dan gaat per project het projectteam aan de slag. Dit projectteam werkt de projectdefinitie uit, en stelt het projectdossier samen.

CALL VOOR ONTWERPERS (SEPTEMBER ► NOVEMBER 2014)

Om de pilotprojecten te ondersteunen in hun voortrekkersrol wordt aan het normaal ontwikkelingstraject van de ruimtelijke projecten in een vierde fase ontwerpend onderzoek aangeboden, dat moet leiden tot een masterplan. Voor ieder geselecteerd pilotproject wordt daarom een ontwerpteam gezocht dat het ontwerpend onderzoek en masterplan uitwerkt. Hiervoor wordt opnieuw een gunningsprocedure opgesteld.

FASE 4

ONTWERPEND ONDERZOEK, VISIEONTWIKKELING EN MASTERPLAN (DECEMBER 2014 ► MEI 2015)

Op basis van het projectdossier voert het geselecteerde ontwerpteam vervolgens een ontwerpend onderzoek en ontwikkelt het een masterplan voor het project. De in de eerste fase uitgewerkte werkvelden en strategieën worden nu concreet gemaakt en getoetst aan een concrete bouwbaarheid, de locatie, en de bouwprogramma's en de wensen van de uitvoerende partners voor de realisatie. Elk ontwerpteam ontwikkelt zijn ontwerpend onderzoek voor één van de geselecteerde projecten, begeleid door het projectteam in individuele workshops.

De tussentijdse en definitieve resultaten worden steeds voorgelegd aan de kwaliteitskamer. In deze fase wordt ook overlegd met

de betrokken publieke overheden, zodat in de fase na de gunning de administratieve verwerking van de dossiers vlot kan verlopen. Ieder project wordt ook opgevolgd en gemonitord om het leerproces in kaart te brengen en kwaliteitsbewaking in het verdere ontwikkelingsproces toe te laten. De ontwerpteams presenteren hun uiteindelijke concept aan de kwaliteitskamer. De kwaliteitskamer evalueert de concepten en adviseert de projecten in functie van een verdere uitwerking en realisatie. Het resultaat van deze fase zijn vijf individuele studies die de basis vormen voor een verder uitvoering van het project, en een eindpublicatie met de conclusies van het ontwerpend onderzoek en de beleidsaanbevelingen. Nadien doorloopt het project de voor bouwprojecten normale projectfasen, waarbij opgevolgd wordt dat de beoogde kwaliteiten van het masterplan gehandhaafd blijven.

FASE 5

GEDETAILLEERD (ARCHITECTUUR)ONTWERP EN UITVOERING (VANAF JUNI 2015)

De overheid investeert in ontwerpend onderzoek, het versterken van het ambitieniveau en het uitdiepen van de projecten. De opdrachtgevers moeten bereid zijn de concepten die uit dit ontwerpend onderzoek en masterplan komen tot een concrete uitvoering te brengen met behoud van de projectambities en ruimtelijke kwaliteiten.

Het gedetailleerd (architectuur)ontwerp valt in principe buiten de opdracht van de vijf ontwerpteams. Een publiek opdrachtgever zal voor de toekenning van de architectuuroopdracht steeds een nieuwe overheidsopdracht in de markt moeten zetten. Private opdrachtgevers kunnen aan het ontwerpteam ook de architectuuroopdracht voor de realisatie van het project toevertrouwen, al dan niet geheel of gedeeltelijk.

Bij de realisatie van de pilotprojecten moet het ambitieniveau van het initiële project en de ruimtelijke kwaliteit van het masterplan behouden blijven. De kwaliteitsbewaking in deze fase is van belang. Dit kan betekenen dat de opdrachtgever aan het ontwerpteam de kans biedt om, indien de

architectuuroopdracht niet aan hen toegevoegd wordt, hun masterplan op te volgen en op te treden als kwaliteitsbewaker in het verdere proces.

De modaliteiten voor het gunnen van het architectuurontwerp en voor de kwaliteitsbewaking worden in overleg tussen de kwaliteitskamer en de opdrachtgever vastgelegd.

De samenwerkende partners, het ILVO, het departement landbouw en visserij, Ruimte Vlaanderen en het team Vlaams Bouwmeester engageren zich de pilotprojecten verder te ondersteunen bij de verdere projectontwikkeling en de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor zover de initiële ambities en ruimtelijke kwaliteiten gehandhaafd blijven. De uitvoeringsontwerpen zullen voor advies van de Vlaams Bouwmeester worden voorgelegd.

Kandidaatstelling

De bekendmaking van de oproep gebeurt op een pers- en infomoment op 27 februari 2014. Het verstrekken van verdere informatie over de oproep zal onder andere gebeuren via de website www.productieflandschap.be. Via deze website kan ook het inschrijvingsformulier, het model van kandidatuur dossier en het regelement van de pilootprojecten geraadpleegd worden.

WIE MAG ER DEELNEMEN?

Voor de realisatie van deze pilootprojecten zoeken we naar initiatiefnemers met een ruimtelijk project dat innovatie in een open ruimte sector beoogt. Het is de ambitie om gemengde (publiek en privaat) en geïntegreerde projecten te stimuleren. Mogelijke opdrachtgevers als autonome gemeentebedrijven, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, stadsontwikkelingsbedrijven, maar ook private initiatiefnemers, en collectieve opdrachtgeversvormen (coöperatieven, community-landtrust, etc) kunnen een projectvoorstel indienen.

Zowel grootschalige als kleinschalige projecten kunnen worden ingediend.

Een procedure voor de gunning van een ontwerp opdracht voor de opmaak van een masterplan of een bouwproject werd bij voorkeur nog niet opgestart, en er werd nog geen ontwerper aangeduid.

Omdat een realisatie van de pilootprojecten op relatief korte termijn belangrijk is, gaat de voorkeur naar projecten die op het lokale niveau draagvlak kunnen genieten. De samenwerking met en de ondersteuning door de gemeente kan bijvoorbeeld aangetoond worden door een beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het project gerealiseerd zal worden.

WELKE PROJECTEN?

De projectsites moeten gelegen zijn in Vlaanderen (of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). De realisatie moet op korte termijn kunnen gebeuren (periode 2015-2020).

Aard van de projecten:

- Alle projecten worden benaderd vanuit een langetermijnvisie die zijn ruimtelijke vertaling krijgt in een masterplan. Dit plan brengt de deelprojecten samen binnen een coherent geheel.

In tweede instantie gaat het over een concreet bouwproject.

- De pilootprojecten zijn verschillend van schaal, complexiteit en typologie. Er komen verschillende thema's of werkvelden aan bod en er worden verschillende ruimtelijke contexten onderzocht.

De onderstaande werkvelden worden als inspirerende voorbeelden naar voor geschoven. Deze worden echter niet als enige mogelijkheden beschouwd:

- herbestemming
- schaalsprong
- kringlopen
- water
- stedelijk landbouwlandschap

INHOUD INTERESSEDOSSIER

Mogelijke geïnteresseerde partijen kunnen tijdens de oproepfase voor deze pilootprojecten productief landschap hun interesse voor deelname vroegtijdig bekendmaken. Uit deze bekendmakingen zal een selectie en/of groepering gemaakt worden van partners en/of ideeën die aanspraak kunnen maken op begeleiding bij de verdere opmaak van hun definitief kandidatuur dossier.

Een geldig interessedossier bevat volgende elementen:

- Identificatie van de geïnteresseerde partij(en)
- Probleemstelling en idee voor een pilootproject,
- Het innovatief karakter en belang van het idee of voorstel op vlak van ruimte, landbouw en maatschappij
- indien van toepassing een ruimtelijke situatieschets van een mogelijke site
- Voorzienne knelpunten naar concrete uitwerking

INHOUD KANDIDATUURDOSSIER

Een geldige kandidatuur bevat volgende documenten:

1 – HET INSCHRIJVINGSFORMULIER

Het inschrijvingsformulier bevat de identificatie van de initiatiefnemer. Er wordt één duidelijke contactpersoon gevraagd voor alle verdere communicatie. Tevens wordt een bondige beschrijving van het project gevraagd.

2 – HET KANDIDATUURDOSSIER

Een nota betreffende de algemene en de specifieke opdracht van de initiatiefnemer: zijn missie, de maatschappelijke positionering en legitimering. Vertrekend vanuit zijn missie formuleert de initiatiefnemer een langetermijnvisie op vlak van het realiseren van een productief landschap, de ruimtelijke inpassing en maatschappelijke inbedding ervan. Met het oog op eenduidige verwerking van de projectaanvragen wordt het aantal pagina's voor het kandidatuur dossier beperkt tot maximum 10 bladzijden, A4, incl. beelden (excl. bijlagen).

In de nota worden volgende elementen behandeld:

- de betekenis van de missie voor de initiatiefnemer, de maatschappij, het beleid, de landbouw en landbouwer, de locatie, de bewoner/gebruiker, en de buurtbewoners;
- de langetermijnvisie en de betekenis van het pilootproject hierin;
- het werkveld waarbinnen het project past, indien van toepassing
- de probleemstelling die aan de grondslag ligt van het project en de omschrijving van het onderzoeksveld;
- de projectdoelstellingen;
- de integratie van het voorstel in de ruimtelijke en maatschappelijke context en de meerwaarde ervan voor de omgeving;
- de innovatie van het projectvoorstel op vlak van ruimte, architectuur, maatschappij en landbouw;
- eventuele voorstudies in het kader van de projectdefiniëring;
- het maatschappelijk en lokaal draagvlak van het project (o.a. toets lokaal bestuur...);

- de integratie van het project in zijn stedenbouwkundige en planningscontext;
- de globale benadering van duurzaamheid van dit project;
- de geplande financiering (budgettering, prijs per m², mogelijke subsidie of andere geldstromen).

3 – EEN RECHTSGELDIGE BESLISSING VAN HET BESLISSINGSORGAAN VAN DE INITIATIEFNEMER, INDIEN VAN TOEPASSING.

In dit document geeft het bevoegde beslissingsorgaan bij de initiatiefnemer (directiecomité, raad van bestuur...) de goedkeuring om het project in te dienen als pilootproject. Dit document dient als bijlage bij de nota te worden ingediend. Indien de initiatiefnemer uit een samenwerkingsverband van verschillende partners bestaat wordt bijkomend gevraagd:

4 – DE FORMELE OVEREENKOMST M.B.T. DE REALISATIE VAN HET PILOOTPROJECT

Dit is een document waarin de verschillende partners zich verbinden tot de realisatie van het project. Dit document dient als bijlage bij de nota te worden ingediend.

VORM VAN HET DOSSIER

Alle documenten zijn opgesteld in het Nederlands volgens het opgemaakte model van het kandidatuur dossier dat u vindt op de website www.productieflandschap.be. Alle documenten worden ingediend op A4-formaat op papier (max 10 bladzijden, excl bijlagen) en digitaal op elektronische drager (USB-stick, cd-rom, dvd...). Het ingezonden materiaal wordt niet teruggestuurd.

De papieren en de digitale versie omvatten:

- het volledig ingevulde en ondertekende inschrijvingsformulier;
- een afdruk van het kandidatuur dossier (max. 10 blz); en indien van toepassing:
- een rechtsgeldige beslissing tot deelname (bijlage bij kandidatuur dossier);
- de formele overeenkomst m.b.t. de realisatie van het pilootproject (bijlage bij kandidatuur dossier)

Dit pakket wordt gericht aan:
TEAM VLAAMS BOUWMEESTER
KANDIDATUUR PILOOTPROJECTEN
PRODUCTIEF LANDSCHAP
GRASMARKT 61
1000 BRUSSEL

Enkel het ondertekende inschrijvingsformulier wordt bijkomend per e-mail verstuurd naar: Elke.vanempten@ilvo.vlaanderen.be met als onderwerp 'Kandidatuur pilootprojecten'.

De bekendmaking van interesse-dossiers worden afgesloten op donderdag 15 mei 2014 om 17:00u.

De inschrijvingen worden definitief afgesloten op **donderdag 21 augustus 2014** om 17:00u. Dossiers ontvangen na **21 augustus 2014** worden enkel als geldig beschouwd indien ze AANGETEKEND verzonden zijn **VOOR 21 augustus 2014**.

Elke inzender ontvangt een ontvangstbevestiging, die als bewijs geldt van deelname. Team Vlaams Bouwmeester kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor het zoek raken van inschrijvingen door verzending.

Projectselectie

Alle projecten worden voorafgaandelijk gescreend op hun conformiteit met het reglement door de kwaliteitskamer.

SELECTIE INTERESSEDOSSIERS

De ingediende bekendmakingen van interesse zullen kritisch geëvalueerd worden en beoordeeld op basis van de aard en innovatiegraad van hun idee, en de mogelijkheden tot het opzetten van samenwerkingen tussen geïnteresseerde partijen.

SELECTIE PILOOTPROJECTEN IN TWEE FASEN

De ingediende projecten en hun ruimtelijke opgaven worden kritisch geëvalueerd en beoordeeld in functie van de opgebouwde kennis uit het voortraject. Op basis hiervan worden idealiter vijf ruimtelijke opgaven, met andere woorden vijf te realiseren projecten, geselecteerd. De selectie van deze vijf pilootprojecten gebeurt in twee fasen. Afhankelijk van het aantal ingezonden projecten wordt al dan niet een voorafgaande selectie doorgevoerd door de kwaliteitskamer om te komen tot maximaal tien projecten. De tien geselecteerde kandidaten mogen hun projectopzet vervolgens presenteren aan de kwaliteitskamer. De kwaliteitskamer evalueert de voorstellen en maakt een finale selectie van vijf projecten.

De kwaliteitskamer zal bij de beoordeling rekening houden met een diversiteit aan problematieken in de selectie van tien en vervolgens van vijf projecten. Dit wil zeggen dat indien verschillende inzendingen een vergelijkbaar opzet hebben, dat dan een vergelijkende weging zal gebeuren per thematiek/problematiek.

SELECTIECRITERIA

Om een objectieve beoordeling van de projecten mogelijk te maken met de garantie dat de doelstellingen van de projecten aansluiten bij deze van de projectoproep, zijn er vijf selectiecriteria bepaald, drie voor een eerste selectieronde, en twee bijkomende voor een tweede ronde. Deze gelden slechts indicatief voor de selectie van interesseddossiers die

verdere begeleiding bij de uitwerking van hun voorstel kunnen ontvangen.

Voor de eerste selectiefase, waarbij de kwaliteitskamer uit de conforme kandidaturen maximum 10 projecten selecteert, gelden volgende selectiecriteria:

1 – VISIE MET INNOVEREND VERMOGEN (LANGE TERMIJN/KORTE TERMIJN) EN AMBITIENIVEAU.

Projectvoorstellen moeten op het gebied van stedenbouw, landschap, architectuur en zeker op het vlak van landbouw ondersteunend zijn. Het innoverend vermogen betreft de graad van innovatie. Wat is vernieuwend in de opzet of aanpak? Hoe groot is de stap die gezet wordt? Op het vlak van architectuur en ruimtelijke invulling kan dit bijvoorbeeld gaan over het ruimtelijk structurerend vermogen van een gebouw, of landschappelijk structurerende ingrepen op het terrein. Het innoverend vermogen op het vlak van landbouwprocessen kan bijvoorbeeld gaan over de aandacht voor het optimaliseren van bedrijfsprocessen.

2 – GELAAGDHEID EN INTEGRATIE-GEHALTE

De gelaagdheid betreft het aantal domeinen waarop het project innoverend is. Welke andere maatschappelijke problematieken worden aangepakt door het project? Wordt het drieluik landbouw-maatschappij-beleid aangesproken binnen hetzelfde project? Welke andere functies dan landbouw worden er in het project voorzien? Waar zijn synergiën met andere projecten of samenwerkingen mogelijk?

De initiatiefnemer pakt een maatschappelijk probleem op bedrijfsmatige manier aan en brengt daarmee op grote schaal een maatschappelijke verandering teweeg. Naast financiële winst die noodzakelijk is om te blijven bestaan, is ook maatschappelijke winst een belangrijk criterium. Hoe groot is de maatschappelijke return van het vooropgestelde project?

3 – VOORBEELDFUNCTIE EN POTENTIE

Waarom kan het project een trendbreuk inzetten in de huidige manier van landbouw en/of ruimtelijke inpassing? Is de grootte en schaal van het project geschikt om een dergelijke trendbreuk in gang te zetten? Hoe kan het project zijn voorbeeldfunctie uitoefenen? Sluit het aan voorstel aan op een van de aspecten uit de voorbereidende studie, en hoe?

In een tweede selectieronde presenteren de geselecteerde kandidaten uit selectieronde 1 hun voorstel aan de kwaliteitskamer. Na deze presentaties maakt de kwaliteitskamer opnieuw een evaluatie op basis van de hoger vermelde criteria aangevuld met:

4 – PROCESBEREIDHEID EN MOTIVATIE VAN OPDRACHTGEVER

Een pilootproject wordt ontwikkeld binnen een overlegstructuur met een projectteam en de kwaliteitskamer. De initiatiefnemer moet niet enkel bereid zijn om het project te ontwikkelen binnen dit overleg. Hij moet tevens actief kunnen deelnemen aan deze coproductie.

5 – HAALBAARHEID

Hoewel maximaal ingezet wordt op innovatie moet de realisatie van het pilootproject haalbaar zijn binnen een redelijke termijn. In welke mate zijn er beperkingen verbonden aan het project op bijvoorbeeld technisch, administratief, juridisch, of financieel vlak die de realisatie bemoeilijken. Welke aspecten in de huidige regelgeving vormen knelpunten voor de realisatie?

Indien de kwaliteitskamer het kwaliteitsniveau onvoldoende acht, kan men besluiten om geen of minder dan vijf projecten te bekronen. De kwaliteitskamer formuleert een gemotiveerd advies over de genomineerde projecten aan de Vlaams minister van Landbouw.

BEKENDMAKING

Op basis van dit advies beslist de minister over de toekenning van de geselecteerde pilootprojecten.

Op een openbare bijeenkomst, waarop de kwaliteitskamer en alle initiatiefnemers worden uitgenodigd, maken de Vlaamse minister van Landbouw en de Vlaams Bouwmeester de pilootprojecten bekend.

De Vlaamse minister van Landbouw, de Vlaams Bouwmeester, het ILVO, het departement landbouw en visserij, en Ruimte Vlaanderen behouden zich het recht voor om over de pilootprojecten in diverse publicaties en via diverse kanalen te communiceren. Deze publicatie moet toekomstige initiatiefnemers stimuleren om kennis en expertise uit te wisselen.

Selectie ontwerpteams

OPROEP ONTWERPERS

Voor de toewijzing van de masterplanning van de pilootprojecten aan ontwerpteams organiseert het team Vlaams Bouwmeester een gunningsprocedure. Indien een nieuwe toewijzing voor de concrete architectuuropdracht nodig is, mandateert de initiatiefnemer mandateert de Vlaams Bouwmeester om deze procedure te organiseren. De initiatiefnemer is in dat geval de aanbestedende instantie.

Tijdens deze procedure wordt maximaal ingezet op ruimtelijk onderzoek en ontwikkeling. Om dit mogelijk te maken wordt het ontwikkelingsproces van de pilootprojecten georganiseerd binnen een professioneel en stimulerend kader. Het projectteam moet dit stimulerend kader mogelijk maken bij het definiëren van de opdracht en de innoverende uitgangspunten.

De oproep voor ontwerpteams kadert binnen de wetgeving overheidsopdrachten. De bekendmaking gebeurt in het Bulletin der Aanbestedingen en het Publicatieblad van de Europese Unie. Deze bekendmaking kan verschillende ruimtelijke opgaven groeperen, om de administratieve last voor de kandidaten en de overheid zo veel mogelijk te beperken.

Het aankondigingsbericht van de oproep voor ontwerpers wordt op de website www.productieflandschap.be en de sites van respectievelijk het ILVO en de Vlaams Bouwmeester geplaatst. Langs deze websites kunnen ontwerpers via een link kandideren voor de geselecteerde pilootprojecten. Een infobrochure met informatie en beeldmateriaal van de pilootprojecten is gedurende de kandidaatstelling eveneens beschikbaar op www.productieflandschap.be

SELECTIE ONTWERPTEAM

Ontwerpteams uit binnen- en buitenland kunnen zich op een eenvoudige wijze kandidaat stellen voor één of meerdere ontwerpogaven van de gepubliceerde lijst. De samenstelling van het ontwerpteam is afhankelijk van de aard van de onderzoeksvraag. Een ontwerpteam bestaat minimaal uit een architect en wordt volgens de onderzoeksvraag aangevuld met bijvoorbeeld

stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten en studie bureaus voor stabiliteit en technieken.

De selectie gebeurt op basis van selectiecriteria en de portfolio's met visienota van de kandidaten. De Vlaams Bouwmeester bereidt de selectie voor. Vervolgens wordt door de kwaliteitskamer in overleg met het projectteam, per project 1 ontwerpteam geselecteerd. Dit geselecteerde ontwerpteam worden voorgedragen aan de initiatiefnemer. In een volgende stap worden de geselecteerde ontwerpteams uitgenodigd om via ruimtelijk onderzoek de pilootprojecten verder te ontwikkelen.

ONTWIKKELINGSPROCES EN GUNNING

Elk ontwerpteam ontwikkelt het pilootproject procesmatig op basis van ruimtelijk onderzoek. Interactie tussen de ontwerpteams, het projectteam en de kwaliteitskamer zijn een belangrijke voorwaarde voor de goede evolutie van het pilootproject. De organisatie van dit proces ligt in handen van een projectregisseur, die lid is van het projectteam. Zijn opdracht bestaat erin de opdracht te laten slagen.

De uitwerking van het voorstel verloopt in verschillende stappen, waarbij het voorstel (in principe) evolueert van ontwerpend onderzoek, naar masterplan, tot uitvoerbaar project. Dit traject is onderworpen aan tussentijdse evaluaties door de kwaliteitskamer.

Het ontwerpteam dat op voordracht van de kwaliteitskamer aangesteld wordt om de masterplanning van het pilootproject te realiseren, werkt het voorstel verder uit volgens de modaliteiten die opgenomen zijn in een modelovereenkomst. De bepalingen van de overeenkomst kunnen in onderling overleg met de initiatiefnemer gewijzigd worden.

Modaliteiten

STIMULANSEN

Om deze pilootprojecten te realiseren wordt een professioneel kader ingericht dat ruimte biedt voor innovatie en experiment. Hiertoe wordt een gestructureerd proces aangeboden, dat de nodige deskundigheden samenbrengt. Na de selectie van de vijf pilootprojecten wordt er per project in overleg met de initiatiefnemer een projectregisseur, en zo nodig een team van deskundigen, samen het projectteam, samengesteld. Dit team ondersteunt de opdrachtgever bij de realisatie van zijn opdracht, vanaf opdrachtformulering tot realisatie. De projectregisseur is verantwoordelijk voor de samenstelling van het projectdossier en de organisatie van het proces.

De pilootprojecten worden in nauwe samenwerking met de betrokken publieke overheden ontwikkeld zodat in de fase na de gunning de administratieve verwerking van de dossiers relatief vlot kan verlopen.

OPVOLGING EN EVALUATIE

Door de kwaliteitskamer zal een kritische evaluatie worden gemaakt van het project en het procesverloop om te zien welke aanbevelingen kunnen worden gedaan om regelgeving en administratieve procedures en doorlooptijden te hervormen in functie van vergelijkbare toekomstige projecten.

STUDIEKOSTEN

De Vlaamse overheid draagt de kost voor het voorbereidend onderzoek en de prestaties van zowel de projectregisseur als eventuele specifieke externe deskundige(n) voor elk project en dit tot en met de opmaak van het masterplan. In de gunningsfase wordt voor de studiekost van het ontwerpteam, afhankelijk van o.a. de complexiteit van de opgave, eveneens 15.000 tot 45.000 euro voor elk project voorzien (alle bedragen zijn excl. btw), gedragen door de Vlaamse overheid.

De studiekosten van het ontwerpteam in het kader van de verdere realisatie van het project na de fase van het masterplan blijven voor rekening van de initiatiefnemer

van het pilootproject. De studiekosten in uitvoeringsfase zijn vergelijkbaar met deze die gehanteerd worden in de Open Oproep. (Dit is een gunningsprocedure voor ontwerp opdrachten die ingericht wordt door de Vlaams Bouwmeester). De kwaliteitskamer legt de studiekosten vast na overleg met het projectteam.

INDICATIEVE TIMING

De gemiddelde voorziene doorlooptijd van deze procedure, vanaf de oproep pilootprojecten tot de afronding ontwerpend onderzoek/masterplan door de ontwerpteams, bedraagt 15 maanden.

- Lancering van de oproep voor pilootprojecten : 27 februari 2014
- Indienen interesseddossiers: 15 mei 2014
- Indienen van de definitieve kandidatuur-dossiers pilootprojecten : 21 augustus 2014
- Selectie van de pilootprojecten : augustus 2014 – september 2014
- Samenstellen projectteam & opmaak projectdossier : september 2014 – oktober 2014
- Selectieprocedure ontwerpteams : september- november 2014
- Gunning pilootprojecten aan ontwerpteams : november – december 2014
- Ontwerpend onderzoek/masterplanning: december 2014 - mei 2015

De timing voor de verdere uitwerking van de pilootprojecten evenals de realisatie ervan is indicatief en projectgebonden.

Overige bepalingen

GEHEIMHOUDING

Iedereen die betrokken is bij de uitvoering van deze regeling en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake voor die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding, tenzij enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze regeling de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

TAAL

In principe is de voertaal voor alle contacten (mondeling en schriftelijk) het Nederlands. Indien bepaalde stukken in een andere taal (van een EU-lidstaat) ingediend worden, kan een vertaling in het Nederlands gevraagd worden. De kwaliteitskamer kan beslissen om een andere taal toe te staan bij mondelinge of schriftelijke contacten.

CONTACT

Indien u vragen heeft kan u contact opnemen met:
TEAM VLAAMS BOUWMEESTER
T.A.V. ELKE VANEMPTEN
GRASMARKT 61
1000 BRUSSEL
Elke.vanempten@ilvo.vlaanderen.be

STUURGROEP PILOOTPROJECTEN PRODUCTIEF LANDSCHAP

Kabinet Minister-president Kris Peeters
Team Vlaams Bouwmeester
Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)
Departement Landbouw en Visserij
Agentschap Ruimte Vlaanderen

STRATEGISCH VERKENNINGSTEAM

Architecture Workroom Brussels i.s.m. Maat-ontwerpers

VORMGEVING

Jirka De Preter

VU: Peter Swinnen, Vlaams Bouwmeester
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

www.vlaamsbouwmeester.be
www.ilvo.vlaanderen.be
www.productieflandschap.be

“Productieve landschappen zijn open ruimtes – groot of klein, stedelijk of landelijk – die zo beheerd worden dat ze ecologisch en economisch productief worden.”